

บทคัดย่อ

เรื่อง สิทธิการชุมนุมและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย นายเดชธร เทวเดช หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๔

การชุมนุมสาธารณะ (Public Assembly) เป็นสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งจะกระทำได้หากการชุมนุมนั้นอยู่ในความสงบและปราศจากอาวุธ ส่วนในกรณีการชุมนุมเกินขอบเขตของกฎหมาย รัฐย่อมมีสิทธิและความชอบธรรมที่จะใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสาธารณะชนได้ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะเป็นการเฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการชุมนุม และกฎหมายที่ใช้ในการบริหารราชการในการควบคุมการชุมนุมเพื่อประโยชน์ในการปรับบทบัญญัติของกฎหมาย และเป็นแนวทางการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการควบคุมการชุมนุมในระดับที่เหมาะสม ๒) เพื่อนำไปเสนอแนะเป็นมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการชุมนุมสาธารณะให้เหมาะสมกับสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะในประเทศไทย โดยใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ โดยเฉพาะ ประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมในการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่ได้โดยอิสระตามที่รัฐธรรมนูญรับรองเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและหลักความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน คือ ๑) การแสวงหาข้อยุติข้อพิพาทโดยการประนีประนอมหรือการเจรจาไกล่เกลี่ยระหว่างผู้จัดการชุมนุมกับรัฐหรือคู่กรณีฝ่ายอื่น เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน ๒) การดูแลรักษาความปลอดภัยในการชุมนุม ๓) การใช้มาตรการบังคับโดยใช้กำลังสลายการชุมนุมในที่สาธารณะ (The Use of Force) ที่เหมาะสมตั้งแต่ระดับเบาจนถึงระดับรุนแรง พอสมควรแก่เหตุกับระดับความรุนแรงหรือการคุกคามของการชุมนุมในที่สาธารณะนั้น ๔) ความรับผิดชอบทางกฎหมายและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีที่มีการร้องเรียนว่าการชุมนุมนั้นเกินกว่าเหตุ ๕) ความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้จัดการชุมนุมเพื่อให้การชุมนุมดำเนินไปโดยสงบและสันติ ไม่ก่ออันตรายหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความมั่นคงของรัฐ อีกทั้งไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพหรือประโยชน์ของบุคคลอื่น หรือส่งผลกระทบต่อขนานมัยสาธารณะ